

ملی شدن، بهار صنعت نفت ایران

توان انکار کرد که ملی شدن نفت سرآغازی بر پیدایش تفکر خودکفایی و خوداتکایی ایرانیان بود، تفکری که اگرچه به دلیل وقوع کودتای سیاه ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ برای ۲۵ سال به محاق رفت اما با پیروزی انقلاب اسلامی عزم خوداتکایی ایران در حوزه صنعت نفت به بالندگی و خودکفایی منتهی شد. امروز شرکت ملی نفت ایران به پستوانه ۶۰ سال ملی بودن صنعتی و نگاهی ملی به نفت و گاز به عنوان مولفه های پراهمیت ثروت عمومی در مسیری فرا گرفته است که توسعه و پیشرفت آن مترادف با توسعه پیشرفت همه اقتصاد ایران است.

واقعیت اینجاست که در طول تاریخ حیات ۱۰۳ ساله صنعت نفت در ایران، کارکنان این صنعت استراتژیک همواره به عنوان فعالان و افراد تاثیر گذار بر سرشت و سرنوشت این صنعت به نقش پیشتازی خود ادامه داده اند و در این رهگذر، بعضا در برابر

صورت حساب واقعی را به ایران ارائه نمی کردند و بیشتر از آنچه به طور رسمی اعلام می کردند، نفت استخراج و از کشورمان خارج می کردند.

پس از استعفای رضا شاه از سلطنت و ایجاد فضای باز سیاسی در کشور از اواسط دهه ۱۳۲۰ نهضت ملی شدن نفت ایران با تلاش ها و مبارزات خستگی ناپذیر شماری از وکلای جمعی و روحانیون شیعه شکل گرفت.

در نهایت و پس از فراز و فرودهای بسیار پیشنهاد تعدادی از وکلای مجلس در قالب طرح ملی شدن صنعت نفت تحت تاثیر موج نهضت ملی شدن نفت و فشار افکار عمومی مورد تایید قوه قانونگذاری ایران قرار گرفت و در ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ به قانون تبدیل شد.

از زمان ملی شدن صنعت نفت تا امروز، این صنعت فراز و فرودهای بسیاری را تجربه کرده است با این حال ایسن واقعیت را نمی

روزی که دست انگلیس از نفت ایران کوتاه شد.

بیست و نه خرداد ۱۳۳۰ روزی است که پرچم سه رنگ ایران بر فراز پالایشگاه آبادان به اهتزاز درآمد و با خلع ید بریتانیا از صنعت نفت ایران دست استعمار پیر از صنعت نفت ایران کوتاه شد. این رویداد اما تداوم ملی شدن صنعت نفت ایران در ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ بود و بزرگترین ضربه ای که پس از جنگ جهانی دوم بر پیکره استعماری امپراتوری بریتانیا وارد آمد.

مدت کوتاهی پس از کشف نفت در ایران، دولت بریتانیا با خرید بخش عمده سهام نفت ایران از دارسی، تمامی امور مربوط به نفت را در اختیار گرفت و شرایطی پدید آمد که دولت ایران نظارتی بر میزان استخراج و فروش نفت نداشت، انگلیسی ها علاوه بر آنکه به صورت غیر قانونی چندین برابر دولت ایران سود می بردند، هیچگاه

سخت ترین و صعب ترین شرایط ممکن قرار گرفته اند.

اگرچه حادثه ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ سرآغاز حرکت خوداتکایی در صنعت نفت و عامل تشکیل شرکت ملی نفت ایران بود، اما اوج تلاش کارکنان شریف شرکت ملی نفت ایران را باید همگامی در پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن دوران سراسر مجاهدت و ایثار جنگ تحمیلی مشاهده کرد.

امروز و با گذشت ۳۳ سال از پیروزی انقلاب اسلامی، کارکنان صنعت نفت در مسیر اعتلای سرزمین مقدس ایران دست از جهاد و تلاش برنداشته اند و به روزهایی می اندیشند که با خود کفایی حداکثری در فرآیند توسعه این صنعت مادر، جایگاه ایران را به عنوان قدرت اول اقتصادی منطقه حاورمیانه و غرب آسیا اعتلا بخشیده و تثبیت کنند.

شرکت ملی نفت ایران در سال ۱۳۹۰ تلاش کرد تا با انجام برنامه ریزی های دقیق، بخش عمده ای از اهداف خود در سند چشم انداز را اجرایی کند.

بر همین اساس، حجم طرح های بهره برداری شده در ماه های پایانی سال ۹۰ در شرکت ملی نفت ایران بیش از ۱۵ طرح بزرگ است که از این میان تولید زود هنگام از میدان نفتی یادآوران با ظرفیت ۲۰ هزار بشکه در روز، تولید زود هنگام از میدان سروستان/ سعادت آباد به میزان ۱۰ هزار بشکه در روز، بهره برداری از واحد بهره برداری و نمک زدایی دهلران با ظرفیت ۵۵ هزار بشکه در روز و بهره برداری از طرح توسعه نمکزدایی مارون ۲ (از ظرفیت ۵۵ به ۱۱۰ هزار بشکه در روز) و تجهیزات

نمکزدایی مارون ۶ از جمله مهم ترین این طرح ها و پروژه ها به شمار می آید.

همچنین طرح توسعه نمکزدایی اهواز ۳ با ظرفیت ۵۵ هزار بشکه در روز و اصلاح واحد نمکزدایی پالایشگاه فازهای ۶،۷ و ۸ میدان گازی پارس جنوبی به منظور کاهش مصرف گاز شیرین و جلوگیری از ارسال گاز احیاء مشعل های پالایشگاه نیز تا پایان سال ۹۰ وارد مدار عملیات بهره برداری خواهد شد.

در حوزه تامین سرمایه نیز سال ۱۳۹۰ یکی از نقاط عطف تاریخ ۶۰ ساله شرکت ملی نفت ایران ارزیابی می شود؛ ۳ مرحله عرضه اوراق مشارکت در بازار مالی داخلی و نیز موفقیت در جذب سرمایه های خارجی از جمله بخش های درخشان کارنامه عملکرد تامین مالی شرکت ملی نفت ایران بوده است.

موفقیت شرکت ملی نفت ایران در جذب ۱۷،۶ میلیارد دلار سرمایه در سال ۸۹، حدود ۷۳ درصد از مجموع سرمایه گذاری های انجام شده در صنعت نفت را به خود اختصاص دهد و هم اکنون نیز برنامه ریزی برای تخصیص بیش از ۵۰ درصد از منابع مالی صنعت نفت در شرکت ملی نفت ایران صورت گرفته است.

در همین حال از میان ۵۰۰ میلیارد دلار سرمایه مورد نیاز صنعت نفت در افق ۱۴۰۴، سهم بخش بالادستی صنعت نفت در برنامه پنجم توسعه چیزی در حدود ۱۳۰ میلیارد دلار پیش بینی شده است که تلاش می شود از این میزان ۵۰ میلیارد دلار از محل منابع داخلی و مابقی نیز از محل منابع خارجی تامین شود.

از سوی دیگر قرار است بسیاری از پروژه های نفتی و گازی از طریق راه اندازی صندوق های انرژی تامین اعتبار شوند. که در همین راستا بانک های ملت و ملی با مشارکت شرکت های داخلی نسبت به راه اندازی صندوق های انرژی (energy found) اقدام کرده اند.

البته برای رسیدن به جایگاه آرمانی، چالشها و مشکلاتی نیز فراوری این شرکت معظم قرار دارد اما از آنجا که اراده کارکنان و متخصصان شرکت ملی نفت ایران به عنوان تابعی از اراده پولادین ملت ایران برای توسعه و تعالی این صنعت عزم جزم کرده اند تردیدی در رسیدن به سپهر پرفروغ فردای صنعت نفت نداریم. موضوع دیگری که ذکر آن در شماره اخیر ماهنامه اکتشاف و تولید ضروری است فرارسیدن سال نو خورشیدی و میدن بهار طبیعت است، فصل بهار زمانه تحول طبیعت است. اما فرصتی است مغتنم تا به روزگاران سپری شده و راهی که در پیش داریم نظری افکنیم، انتشار ۸۷ شماره مستمر از یک نشریه تخصصی در حوزه بالادستی صنعت نفت طی سالهای گذشته البته جز با همدلی و همگامی شما خوانندگان فرهیخته و نظرات ارزشمند اعضای محترم شورای سیاست گذاری و هیات تحریریه ماهنامه اکتشاف و تولید میسر و مقدر نبوده است با این حال وظیفه خود می دانم از کوشش و حسن ظن اعضای محترم هیات مدیره به ویژه مهندس احمد قلعه بانی مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران که اشرافی بی بدیل بر کارکردهای رسانه و ارتباطات در حوزه توسعه تولید دارند تقدیر نمایم.

مدیر مسئول